

III

(Előkészítő jogi aktusok)

EURÓPAI KÖZPONTI BANK

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2016. április 20.)

a 806/2014/EU rendeletnek az európai betétbiztosítási rendszer létrehozása érdekében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet iránti javaslatról

(CON/2016/26)

(2016/C 252/01)

Bevezetés és jogalap

2016. január 20-án az Európai Központi Bank (EKB) az Európai Unió Tanácsától azt a felkérést kapta, hogy alkosson véleményt a 806/2014/EU rendeletnek az európai betétbiztosítási rendszer létrehozása érdekében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet iránti javaslatról ⁽¹⁾ (a továbbiakban: a javasolt rendelet). 2016. február 1-jén az EKB az Európai Parlamenttől kapott felkérést arra, hogy alkosson véleményt a javasolt rendeletről.

Az EKB-nak a vélemény meghozatalára szolgáló hatásköre az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 127. cikkének (4) bekezdésén és 282. cikkének (5) bekezdésén alapul, mivel a javasolt rendelet olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek érintik a Központi Bankok Európai Rendszerének az EUMSZ 127. cikkének (5) bekezdésében említett, a pénzügyi rendszer stabilitására vonatkozó politikák zavartalan megvalósításában való részvételét, valamint az EKB hitelintézetek prudenciális felügyeletével kapcsolatos, az EUMSZ 127. cikkének (6) bekezdésében említett feladatait. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. Általános észrevételek

- 1.1. Az európai betétbiztosítási rendszer a bankunió kiteljesítésének az egységes felügyeleti mechanizmus és az egységes szanalási mechanizmus létrehozását követő, szükséges harmadik pillére. Mivel a felelősséget és az ellenőrzést össze kell hangolni, a betétesek európai szintű közös biztonsági hálójának létrehozása logikus kiegészítése a bankfelügyeletért és szanalásért való felelősség európai szintre emelésének. A teljesen működőképes egységes felügyeleti mechanizmus és egységes szanalási mechanizmus mellett a nemzeti hatóságoknak nagyrészt megszűnt az ellenőrzésük az azt meghatározó legfontosabb elemek felett, hogy a nemzeti betétbiztosítási rendszernek kifizetést kell-e teljesítenie a biztosított betétesek részére, vagy pedig a szanalás finanszírozásához kell hozzájárulnia. Ezért ugyanazon a szinten kell felvállalni, és az európai betétbiztosítási rendszerhez kell telepíteni az annak biztosításáért való felelősséget, hogy megfelelő pénzügyi eszközök álljanak rendelkezésre valamennyi betétes bizalmának megalapozásához és ezzel a pénzügyi stabilitás megőrzéséhez. A javasolt rendelet az öt elnök jelentésének ⁽²⁾ ajánlái nyomán hozott intézkedést jelent, amely jelentés kérte egy európai betétbiztosítási rendszer bevezetését. Amint a jelentés kiemeli, a bankrendszer csak akkor lehet valóban egységes, ha a bankbetétek biztonságosságába vetett bizalom az összes tagállamban egyformán magas. Egy európai betétbiztosítási rendszer a kockázatok diverzifikálása folytán is előnyös lenne, és nagyobb valószínűséggel állna ellen a sokkoknak, mivel a kockázatok a pénzügyi intézmények egy nagyobb halmazában oszlanának meg, és emiatt az egyes kifizetési események kisebb valószínűséggel terhelnék túl a rendszer kapacitását.
- 1.2. Az EKB teljes mértékben osztja a Bizottság azon álláspontját, hogy az egységes betétbiztosítási rendszer a bankunió szükséges harmadik pillére, és arra a betétesek védelmének tovább fokozása és a pénzügyi stabilitás megőrzése érdekében szükség van, hozzájárulva ezzel a gazdasági és monetáris unió (GMU) elmélyítéséhez ⁽³⁾.

⁽¹⁾ COM(2015) 586 final.

⁽²⁾ Az öt elnök 2015. június 22-i jelentése az európai gazdasági és monetáris unió megvalósításáról, elérhető a Bizottság weboldalán a www.ec.europa.eu címen.

⁽³⁾ Lásd az EKB európai pénzügyi integrációról szóló 2016. évi jelentését, az öt elnök 2015. június 22-i jelentését az európai gazdasági és monetáris unió megvalósításáról, elérhető a Bizottság weboldalán (www.ec.europa.eu); Mario Draghi, az EKB elnöke által a European Money and Finance Forum (SUERF, Európai Pénzpiaci és Finanszírozási Fórum) Deutsche Bundesbank által 2016. február 4-én Frankfurtban megrendezett konferenciáján tartott Marjolin-előadást, valamint Mario Draghi, az EKB elnöke által az EKB bankfelügyeleti fórumán, 2015. november 4-én, Frankfurtban tartott beszédet, mindkettő elérhető az EKB weboldalán (www.ecb.europa.eu).

- 1.3. Az EKB üdvözli továbbá azt a tény, hogy a javasolt rendelet a részt vevő betétbiztosítási rendszerek kölcsönös biztosítása emelésének fokozatos eljárását vezeti be, végső soron a betétbiztosítás olyan egységes rendszerének megvalósítása céljából, amely behatárolja a bank és az állam közötti kapcsolatot.
- 1.4. Az EKB általában is üdvözli azt a tény, hogy a javasolt rendelet egyértelmű ütemtervet és határidőket határoz meg, a teljes körű európai betétbiztosítási rendszer felé vezető, egyértelműen meghatározott és körülhatárolt átmeneti lépésekkel. A viszontbiztosítási és együttbiztosítási szakaszt ezért a 2024-ben elindulni tervezett teljes biztosítás felé vezető átmenetnek kell tekinteni. Ez a fokozatos megközelítés számításba veszi, hogy további előre lépésre van szükség a bankunió, illetőleg a GMU egésze más területein is. Emellett e megközelítés célja annak biztosítása, hogy a teljes biztosítási szakasz kezdete előtt a bankunióban mindenütt elegendő idő álljon rendelkezésre az előzetes hozzájárulások felhalmozására. Végezetül, a részt vevő betétbiztosítási rendszerekhez tartozó hitelintézetekkel szembeni egyenlő bánásmódot az fogja biztosítani, hogy az egyedi hozzájárulások meghatározásakor figyelembevételre kerülnek az intézményre jellemző, a bankunió minden más hitelintézetéhez viszonyított kockázatok. Az európai betétbiztosítási rendszer hitelességének további erősítésére és bank/állam kapcsolat nemzeti szinten történő eredményes felszámolása érdekében legkésőbb a teljes biztosítási szakasz kezdetén létre kell hozni egy költségvetési szempontból semleges, közös közjogi védőhálót az európai betétbiztosítási rendszer számára.
- 1.5. Egy jól működő bankunióhoz azonban az európai betétbiztosítási rendszer létrehozásán túlmutató lépésekre is szükség van. Ebből a célból „A bankunió megvalósítása felé” című bizottsági közlemény⁽¹⁾ több intézkedést is meghatároz a bankszektor kockázatainak további csökkentésére és a versenyfeltételek kiegyenlítésére. Az EKB ezzel összefüggésben hangsúlyozza a 2014/49/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²⁾ teljes körű és határidőre történő végrehajtásának az európai betétbiztosítási rendszer szükségyszerű előfeltételeként fennálló jelentőségét, és ezért felhívja az érintett tagállamokat e kötelezettség mielőbbi teljesítésére⁽³⁾. Az EKB üdvözli és teljes körűen támogatja a bizottsági közleményben meghatározott összes többi kockázatsökkentő intézkedést. Ezen intézkedések terén az előrelépést az európai betétbiztosítási rendszer megvalósításával párhuzamosan kell elérni, nem csak az egyenlő versenyfeltételek biztosítása, hanem a pénzügyi integráció előmozdítása céljából is. Mindazonáltal késedelmet okozhat egy olyan megoldás, amely az európai betétbiztosítási rendszer egyik szakaszából a másikba történő átmenetet a kockázatsökkentés előrehaladásától teszi függővé. Az európai betétbiztosítási rendszer ilyen feltételes bevezetésének támogatása esetén a kockázatsökkentési mérföldkövek előzetesen pontos meghatározást igényelnek, azoknak objektíven ellenőrizhetőnek, reálisan elérhetőnek kell lenniük, és jogilag kapcsolódniuk kell az európai betétbiztosítási rendszerre irányuló javaslatban rögzített szakaszok közötti átmenetekhez. Annak biztosítása érdekében, hogy az európai betétbiztosítási rendszer ne kerüljön határozatlan időre elhalasztásra, a mérföldkövek listájára fel kell venni a bankunió további erősítéséhez szükséges legfontosabb elemeket. Ezt a listát elsősorban azokra a tárgykörökre kell korlátozni, amelyek egyértelműen érdemben kapcsolódnak az európai betétbiztosítási rendszerhez, és azok nem hivatkozhatnak olyan folyamatban lévő tárgyalásokra, amelyek tekintetében egyértelmű határidők nincsenek rögzítve.
- 1.6. Végezetül az EKB megítélése szerint indokolt lehet egy hatásvizsgálat a javaslat legjelentősebb elemei tekintetében, figyelemmel a javasolt rendelet és az uniós jogszabályok – különösen a 2014/49/EU irányelv és a 2014/59/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁴⁾ – kölcsönhatására, valamint az Egységes Szanási Testület (a továbbiakban: a Testület) szerepére, a nemzeti betétbiztosítási rendszerekért felelős döntéshozó testületek jelenlegi szerepkörével összevetve.

2. Különös észrevételek

2.1. A javasolt rendelet célja

Az EKB üdvözli azt, hogy a javasolt rendelet a 2014/49/EU irányelvvel való összhangra törekszik, annak elveit és szabályait kiegészítve⁽⁵⁾. A 2014/49/EU irányelv értelmében egy betétbiztosítási rendszer kulcsfeladata „a betétesek megóvása a hitelintézetek fizetési képességének következményeitől”⁽⁶⁾. A javasolt rendelet szabályozza az európai betétbiztosítási rendszer, a betétbiztosítási alap és a betétbiztosítási rendszerek viszonyát, amelyben a betétesek kártalanításáért továbbra is a nemzeti rendszerek tartoznak teljes mértékben helytállni. Az EKB ilyen előzmények után szükségesnek tartja annak a javasolt rendelet szövegében történő kifejezett pontosítását, hogy az európai betétbiztosítási rendszernek célja a bankunió tagállamaiban mindenütt a betétesek lehető legmagasabb szintű védelmének biztosítása is.

⁽¹⁾ COM(2015) 587 final.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/49/EU irányelve (2014. április 16.) a betétbiztosítási rendszerekről (HL L 173., 2014.6.12., 149. o.)

⁽³⁾ Azokkal az euroövezeti tagállamokkal szemben, amelyekben az átültetés még váratott magára, elvárás volt e feladat 2016 első negyedévének végéig történő befejezése.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/59/EU irányelve (2014. május 15.) a hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 190. o.)

⁽⁵⁾ Lásd a javasolt rendelet (15) preambulumbekzdését.

⁽⁶⁾ Lásd a 2014/49/EK irányelv (14) preambulumbekzdését.

2.2. Az európai betétbiztosítási rendszer hatálya

Az EKB üdvözli továbbá annak tényét, hogy a javasolt rendeletnek minden olyan betétbiztosítási rendszerre vonatkoznia kell, amelyet a bankunióban részt vevő tagállamokban a 2014/49/EU irányelv⁽¹⁾ alapján hivatalosan elismernek, azaz a kötelező betétbiztosítási rendszerekre, az önkéntes betétbiztosítási rendszerekre és az intézményvédelmi rendszerekre, illetőleg az ilyen rendszerekhez csatlakozott hitelintézetekre. Azonban az európai betétbiztosítási rendszer forrásaihoz hozzáféréssel rendelkező valamennyi hitelintézetnek az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽²⁾ és a 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽³⁾ alapuló szabályozás és felügyelet alatt kell állnia. Ez teljes mértékben összhangban áll az öt elnök jelentésének azon ajánlásával, hogy az európai betétbiztosítási rendszer hatályának egybe kell esnie az egységes felügyeleti mechanizmus hatályával, és hogy a kockázatalapú díjakat a tagállamok összes részt vevő bankjának fizetnie kell. Valójában csak egy átfogó, egységes betétvédelmi rendszer érheti el a bankunióon belül mindenhol azonos betéti bizalom szintjét, ezzel megelőzve a piac felaprózódását és a versenytorzulást.

2.3. Az európai betétbiztosítási rendszer irányítása

Az EKB üdvözli azt a tény, hogy az európai betétbiztosítási rendszer igazgatását a Testület fogja ellátni. Fontos, hogy az európai betétbiztosítási rendszer igazgatását politikai befolyástól védett, független uniós szerv végezze, amely biztosítani fogja valamennyi betétbiztosítási rendszer számára a betétbiztosítási alaphoz azonos feltételek szerinti hozzáférést. A Testületnél várhatóan lecsapódik az abból eredő szinergikus hatások haszna, hogy egyidejűleg a szanalási és betétbiztosítási alapot is igazgatja, konkrétan amiatt, mert igénybe tudja venni az Egységes Szanalási Alap igazgatása során a szanalási feladatok ellátásakor felhalmozott szakértelmét. Hatékonyságnövekedés érhető el, mivel mindkét alap igazgatása és befektetése hasonló know-how-t és szakértelmet igényel. Mindazonáltal a Testülethez további források telepítésére lehet szükség annak érdekében, hogy ezeket az új feladatokat eredményesen elláthassa (lásd a 2.9. pontot). Az Egységes Szanalási Alapba és a betétbiztosítási alapba érkező forrásokat egyértelműen el kell különíteni az adott alap céljaira, különösen azon kockázat kivédésére, hogy a betétvédelmi források elegendnek a szanalási céluakkal, és esetlegesen szanalási célokra felhasználják azokat.

Az EKB üdvözli azt a javasolt konstrukciót, amelyben az EKB jogosult olyan állandó képviselő kijelölésére, aki részt vehet a Testület valamennyi testületének ülésén, beleértve az európai betétbiztosítási rendszer plenáris testületét és a közös plenáris testületet.

Végezetül az EKB üdvözli azt a tény, hogy az európai betétbiztosítási rendszer döntéshozó szerveinek csak a nemzeti szanalási hatóságok vagy kijelölt hatóságok a tagjai. A nemzeti betétbiztosítási rendszereket igazgató magánjogi jogalanyok az európai betétbiztosítási rendszer plenáris testületében közvetlenül nem fognak részt venni. Az EKB üdvözli ezt a korlátozást és emlékeztet arra, hogy a 2014/49/EU irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 18. pontjában adott fogalom meghatározás szerint csak kijelölt (állami) hatóságok jogosultak a szanalási kollégiumokban való részvételre. Valójában, mivel a betétbiztosítási rendszereket igazgató magánjogi jogalanyok egyes tagállamokban a bankszövetségek tulajdonában állnak, a versenytárs bankokra vonatkozó bizalmas adatokba való betekintés számukra történő megengedése súlyos aggályokat vethetne fel a kereskedelmi titoktartás vonatkozásában.

2.4. A felszámolás költségeinek minimalizálása és az európai betétbiztosítási rendszer felhasználása feletti ellenőrzés

A szanalási eljárást tekintve – amelynek esetében a 2014/59/EU irányelv kifejezetten kimondja, hogy a szanalási hatóságoknak törekedniük kell arra, hogy minimálisra csökkentsék a szanalás költségeit, és kerüljék az értékek megsemmisítését – a felszámolást végző hatóságoknak is azt az általános célt kell maguk elé tűzni, hogy minimálisra csökkentsék a felszámolási költségeket, ezzel biztosítva azt is, hogy minimális legyen a veszteség a fedezett betétek és így a betétbiztosítási rendszerek esetében is. E cél elérése érdekében a felszámolást végző hatóságok számára meg kell engedni a fizetésképtelen hitelintézet biztosított betétállománya és egyes más eszközei leválasztását, illetve azoknak magánszektorbeli vevő részére történő átruházását. Ez a vétellel vegyes tartozásátvállalás típusú ügylet sok esetben kevésbé költséges lehet egy betétbiztosítási rendszer számára, mint a garantált betétek

⁽¹⁾ Lásd a javasolt rendelet 1. cikkének (3) bekezdését, amely a hitelintézeteknek és bizonyos befektetési vállalkozásoknak az Egységes Szanalási Mechanizmus keretében történő szanalására vonatkozó egységes szabályok és egységes eljárás kialakításáról, valamint az Egységes Szanalási Alap létrehozásáról és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról szóló, 2014. július 15-i 806/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 225., 2014.7.30., 1. o.) 2. cikkét módosítja, lásd továbbá a 2014/49/EU irányelv 1. cikke (2) bekezdésének a), b) és c) pontját, valamint 2. cikkének (1) bekezdését.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 1. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/36/EU irányelve (2013. június 26.) a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 176., 2013.6.27., 338. o.).

felszámolás során történő kifizetése. Hasonlóképpen azt is pontosítani kell a javasolt rendelet szövegében, hogy az európai betétbiztosítási rendszer pénzügyi forrásai felhasználhatóak-e a jelenleg a 2014/49/EU irányelv 11. cikkének (6) bekezdésében előírt alternatív intézkedések végrehajtására. Mivel a felszámolási folyamat végrehajtásának módja kulcsfontosságú lesz a betétbiztosítási rendszerek, és ennél fogva az európai betétbiztosítási rendszer pénzeszközeinek megőrzésében, fontos, hogy a Testület lehetőséget kapjon a nemzeti felszámolási folyamat feletti bizonyos fokú ellenőrzésre. Így a 806/2014/EU rendelethez hasonlóan, amely úgy rendelkezik, hogy a Testület átveszi a szanálást a nemzeti szanálási hatóságoktól, ha az Egységes Szanálási Alap forrásait kívánják felhasználni, a Testületnek beleszólása kell legyen a felszámolási eljárásba, ha valószínű, hogy az európai betétbiztosítási alap forrásaira lesz szükség. Ez biztosítaná azt, hogy a felszámolási eljárás feletti ellenőrzés közvetlenül össze legyen hangolva a betétek védelméből eredő helytállási kötelezettséggel.

2.5. Kockázatalapú hozzájárulások

Az EKB határozottan támogatja azt a tényt, hogy a javasolt rendelet az együttbiztosítási szakasztól az egész bankunióra érvényes módszertant vezet be a kockázatalapú hozzájárulások kiszámítására, valamint, hogy kijelöli a Testületet minden egyes hitelintézet minden más részt vevő hitelintézethez viszonyított hozzájárulásának meghatározására. Ez kulcsjelentőségű annak biztosításában, hogy a hozzájárulások elosztása méltányosan történjen és az európai betétbiztosítási rendszer finanszírozása szilárd alapokon nyugodjon. A kockázat fokának meghatározása a javasolt 74c. cikkben előírt szempontokon⁽¹⁾ alapuló módszertannak megfelelően történik. A meghatározáskor figyelembe kell venni az intézményre jellemző, a bankunió minden más hitelintézetéhez viszonyított kockázatot. E kockázatoknak a bankunió szintjén történő összehasonlítása és az egyes hozzájárulások ennek alapján történő kiigazítása segít az üzleti döntések megfelelő ösztönzőinek létrehozásában, valamint mérsékli a potyautas hatást és az erkölcsi kockázatot. Ez azon aggályok enyhítéséhez fontos, hogy egyes banki szektorokat esetlegesen más banki szektorok „támogathatnak”.

Lényeges megfontolandó kérdés lesz az, hogy a hozzájárulások szintje meghatározásának alapjául szolgáló kockázatalapú megközelítésnek tükröznie kell-e annak valószínűségét – és ha igen, mennyiben –, hogy egy hitelintézet a betétbiztosítást igénybe veszi és különösen annak valószínűségét, hogy szanálás helyett fel kell azt számolni.

Emellett a jogbiztonság érdekében a javasolt rendeletnek rendeznie kell azt is, hogy miként kerülnek felhasználásra azok a hozzájárulások, amelyek szintje egyes tagállamokban meghaladja a biztosított betétek 0,8 %-ának megfelelő minimumkövetelményt.

2.6. Az EKB szerepe az egyes részt vevő betétbiztosítási rendszerek előzetes hozzájárulása teljes összegének meghatározásában

Az EKB üdvözli azt a tényt, hogy a javasolt rendelet előírja, miszerint a viszontbiztosítási és együttbiztosítási időszak tartama alatt a Testület minden évben konzultál az EKB-val és a nemzeti illetékes hatósággal, mielőtt meghatározná minden egyes betétbiztosítási rendszer tekintetében azon előzetes hozzájárulások teljes összegét, amelyet az az adott betétbiztosítási rendszerhez csatlakozott hitelintézetektől követelhet. Ezek a rendszeres konzultációk tükrözik a felügyeleti hatóságok intézmények kockázatoságának értékelése tekintetében meglévő szakértelmét, és lehetővé teszik az EKB és a nemzeti illetékes hatóságok számára annak biztosítását, hogy a hozzájárulások kiszámítási és beszedési eljárása ne veszélyeztesse a hozzájáruló hitelintézetek stabilitását.

2.7. Az erőforrások felhasználása

Az EKB üdvözli, hogy a javasolt rendelet előírja az erőforrásoknak nem csak kifizetésekre, hanem az európai betétbiztosítási rendszer három szakaszának bármelyikében bekövetkező szanálás esetén történő felhasználását is. Ez a szanálás elősegítése érdekében fontos, ami számos fizetéseképtelen vagy valószínűleg fizetéseképtelen bank esetében közérdeket szolgálhat, és ezért a fizetéseképtelenséggel szemben előnyben részesítendő megoldás. Ez összhangban áll a 2014/49/EU irányelvvvel és a 806/2014/EU rendelettel is, amelyek előírják, hogy a betétbiztosítási rendszerek helytállási kötelezettsége a biztosított betétek szintjéig áll fenn, feltéve, hogy a betétesek továbbra is hozzáférnek betéteikhez, és hogy a szanálás finanszírozásában való részesedésük nem haladja meg azt a veszteséget, amelyet a betétbiztosítási rendszerek fizetéseképtelenség esetén elsenvednének.

A javasolt rendeletnek azonban kifejezetten meg kell határoznia, hogy az európai betétbiztosítási rendszernek ki kell-e terjednie azon 100 000 EUR feletti egyenlegű betétekre, amelyek az érintett tagállam jogszabályai alapján – a 2014/49/EU irányelv 6. cikkében biztosított lehetőség alapján – 3–12 hónapig ideiglenes védelmet élvező betétek.

(1) A szempontok a következők: a) az intézmény veszteségviselő képességének szintje; b) az intézmény rövid és hosszú távú kötelezettségek teljesítésére vonatkozó képessége; c) az intézmény finanszírozási forrásainak, valamint tehermentes magas likviditású eszközeinek stabilitása és változatossága; d) az intézmény eszközeinek minősége; e) az intézmény üzleti modellje és igazgatása; f) az intézmény eszközei megterheltségének mértéke.

2.8. *Az európai betétbiztosítási rendszer kötelezettsége a betétbiztosítási rendszerek felé mind a részleges, mind a teljes biztosítási szakasz alatt*

Az európai betétbiztosítási rendszer létrehozása elő fogja segíteni, hogy a betétbiztosítási rendszerek további pénzügyi erőforrásokhoz juthassanak hozzá – kezdetben viszontbiztosítás és együttbiztosítás révén –, és a források a betétbiztosítási alapon fokozatosan fognak erre a célra felhalmozódni. Legkésőbb 2024-ig a betétbiztosítási rendszerekhez csatlakozott hitelintézetektől beszédett valamennyi hozzájárulást közvetlenül az európai betétbiztosítási rendszer betétbiztosítási alapjába kell irányítani. A 2014/49/EU irányelv szerint azonban továbbra is teljes mértékben a nemzeti rendszerek – és nem az európai betétbiztosítási rendszer vagy a betétbiztosítási alap – tartoznak helyt állni a betétesek kártalanítási igényei vonatkozásában. Ezért a teljes biztosítási szakaszban a javasolt rendeletnek egyértelműen elő kell írnia jogi kötelezettséget az európai betétbiztosítási rendszer vagy a betétbiztosítási alap számára minden olyan forrásszükséglet teljesítésére, amely a nemzeti betétbiztosítási rendszerek által a 41h. cikk (2) bekezdésének megfelelően bejelentett eseményt követő betétes igényekhez kapcsolódik. Az EKB értelmezése szerint a 41h. cikk (1) bekezdése ilyen kötelezettséget irányoz elő az európai betétbiztosítási rendszer számára annak kijelentésével, hogy az „európai betétbiztosítási rendszer [...] a részt vevő betétbiztosítási rendszereket [...] teljes biztosítás alá vonja”. Azonban az egyértelmű jogi kötelezettség pontosítását igényelné a 41 m. cikk (2) bekezdésében azt biztosítandó, hogy a több egyidejű kifizetési esemény esetére előírt arányos kifizetés csak a közvetlenül elérhető pénzügyi eszközök elosztására vonatkozzon, azaz az európai betétbiztosítási rendszer nem mentesül a betétbiztosítási rendszerekkel szembeni azon kötelezettsége alól, hogy teljes mértékben fedeznie kell a betétbiztosítási rendszerek valamennyi kiadását, az utólagos hozzájárulások beszédését, illetve alternatív finanszírozási eszközök igénybevételét követően. Még fontosabb, hogy ugyanennek a jogi kötelezettségnek kell vonatkoznia – noha az együttbiztosítással érintett konkrét hányadra korlátozottan – az európai betétbiztosítási rendszernek a betétbiztosítási rendszerek felé az együttbiztosítási szakaszban fennálló kötelezettségeire. Ez egyben megerősíti az európai betétbiztosítási rendszer tekintetében a költségvetési szempontból semleges közjogi védőháló szükségességét. Végetül, le kell rövidíteni azt az időtartamot, amelyen belül a Testületnek döntenie kell a rendelkezésre álló pénzügyi forrásokról a 41 m. cikk (2) bekezdése szerint, mivel a betétbiztosítási rendszerek felé elvárás, hogy a betéteseket hét munkanapon belül kártalanítsák⁽¹⁾.

2.9. *Az európai betétbiztosítási rendszer által biztosított kártalanításból való kizárás*

A 41i. cikk meghatározza azt az eljárást, amellyel egy betétbiztosítási rendszert ki lehet zárni az európai betétbiztosítási rendszer által biztosított kártalanításból. Ezen eljárás keretében a Bizottság saját kezdeményezésére vagy Testület, illetve valamely részt vevő tagállam kérésére dönthet úgy, hogy: a) a részt vevő betétbiztosítási rendszer nem tett eleget a javasolt rendelet vagy a 2014/49/EU irányelv 4., 6., 7. vagy 10. cikke szerinti kötelezettségeinek; vagy b) a betétbiztosítási rendszer, a 2014/49/EU irányelv 3. cikke szerinti érintett közigazgatási hatóság vagy a tagállam bármely egyéb illetékes hatósága az európai betétbiztosítási rendszer által biztosított kártalanításra vonatkozó kérelemmel kapcsolatban olyan módon járt el, amely ellentétes az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 4. cikkének (3) bekezdésében megállapított jóhiszemű együttműködés elvével.

Az EKB támogatja azt a tényt, hogy a javasolt rendelet előír annak biztosítására szolgáló biztosítékokat, hogy valamennyi betétbiztosítási rendszer teljesítse az új keretrendszer szerinti kötelezettségeit a 2014/49/EU irányelv nemzeti végrehajtásának megfelelően. Ez a potyautas hatás kockázatának kivédéséhez és az erkölcsi kockázat csökkentéséhez fontos. E szankció nagyságrendjét és annak a betétesekre fennálló esetleges következményeit tekintve azonban a nemzeti betétbiztosítási rendszerek kizárását csak akkor szabad fontolóra venni, amennyiben az arányban áll az elkövetett jogsértéssel, és azt követően szabad kiszabni, hogy a szóban forgó betétbiztosítási rendszer a javasolt rendelet alapján meghatározott eljárás szerint előre meghatározott határidőn belül nem tett eleget a közbenső kényszerintézkedésnek. A jogbiztonság fokozása érdekében a kizárást kiváltó kötelezettségsgéteket pontosabban kell meghatározni. Csekélyebb súlyú kötelezettségsgétekre más szankciók mérlegelhetők, ideértve a kényszerítő bírságot. Emellett, amennyiben a kizárásról születik döntés, megfelelő mechanizmust kell létrehozni annak biztosítására, hogy minden időben teljes mértékben tiszteletben tartsák az összes garantált betét megfelelő biztosításának átfogó célkitűzését. Ez különösen fontos a teljes biztosítási szakaszban, amikor a részt vevő hitelintézetektől beszédett valamennyi hozzájárulás közvetlenül az európai betétbiztosítási rendszerbe kerül átutalásra, annak biztosítása érdekében, hogy a betétesek ne járjanak rosszabbul betétvédelmi szempontból ahhoz képest, mint ha betétbiztosítási rendszerük nem lenne az európai betétbiztosítási rendszer része és valamennyi hozzájárulás nemzeti szinten kerülne felhalmozásra.

Ezzel összefüggésben több megoldás is mérlegelhető. Például a kizárt betétbiztosítási rendszer hozzájárulásai a betétbiztosítási alapon tarthatóak, és a betétbiztosítási rendszer kizárása napján meglévő betétek továbbra is biztosítottak maradhatnak az európai betétbiztosítási rendszerben, annak biztosításával, hogy a betétesek közvetlen jogi igényrel rendelkezzenek az európai betétbiztosítási rendszerrel szemben. Másik lehetőségként a javasolt rendelet előírhatja olyan módszertant és eljárást, amellyel a kizárt betétbiztosítási rendszerhez csatlakozott hitelintézetektől beszédett források a kizáráskor az adott betétbiztosítási rendszernek visszatérítésre kerülnének. E forgatókönyvek mindegyikében korlátozni kell a visszafizetendő vagy azon összegeket, amelyeknek a közvetlen igények kielégítésére rendelkezésre kell állniuk, ahhoz, hogy ez a kizárási rendelkezés céljával összhangban álljon. A javasolt rendeletnek egyértelmű útmutatással kell szolgálnia a visszatérítési eljárás tekintetében, beleértve

⁽¹⁾ Átmeneti rendelkezések mellett, amelyek azonban a teljes biztosítási szakasz kezdetén lejárnak.

a visszatérítendő összegek kiszámításának módszertanát és a visszatérítés határidejét. Ez a módszertan kiindulhatna például a hozzájárulások betétbiztosítási rendszerekhez való visszatelepítésére a javasolt rendelet szerint abban az esetben alkalmazott eljárásból, ha megszűnik az EKB és a nem euroövezeti tagállam illetékes hatóságai közötti, az egységes felügyeleti mechanizmus keretében történő szoros együttműködés⁽¹⁾. Ugyanerre a mintára – ha nem a visszatérítési változatot választják – az érintett hatóságnak jogosultnak kell lennie arra, hogy forrásokat követelhesen a betétbiztosítási alaptól a szanálási intézkedéshez való hozzájáruláshoz a 2014/59/EU irányelvvel⁽²⁾ összhangban, amikor megszületik az azt megállapító döntés, hogy valamely hitelintézet fizetésképtelen vagy valószínűleg fizetésképtelen.

A javasolt rendelet preambulumbekendése⁽³⁾ arra utalnak, hogy a jóhiszemű együttműködés EUSZ 4. cikkének (3) bekezdésében megállapított elve a javasolt rendelet alkalmazásában érintett valamennyi jogalanyra, szervezetre és hatóságra kiterjed. Azonban a jogbiztonság érdekében érdemes lenne kifejezetten megemlíteni a 41i. cikkben, hogy ez az elv a Bizottságra és a Testületre is vonatkozik. Emellett a javasolt rendeletet olyan módon kellene megfogalmazni, hogy az jelezze azt, mikor minősülnek nem teljesítettnek ezen elv működési feltételei, a megfelelő eljárási biztosítékok, a következmények kiszámíthatósága és a pénzügyi stabilitás szükségtelen kockázatai megelőzésének garantálására.

Végül a 41i. cikknek javára válna az is, ha kiegészülne a kizárási döntés meghozatala után követendő eljárással és határidőkkel. Ebben a vonatkozásban az EUMSZ 258. cikke szerinti eljárásból⁽⁴⁾ lehetne kiindulni. Emellett szükség lehet a 41i. cikkben előírt kizárási eljárás és az EUMSZ 258. cikke szerinti kötelezettségzegési eljárás közötti kapcsolatot illető pontosításra. Ebben a vonatkozásban megjegyezzük, hogy valamely betétbiztosítási rendszer anélkül történő kizárása, hogy az ahhoz csatlakozott intézmények hozzájárulásainak visszatelepítése megtörténne, automatikusan a 2014/49/EU irányelv 10. cikke (2) bekezdésének⁽⁵⁾ az érintett betétbiztosítási rendszer általi megszegése lenne. Ennek oka, hogy a javasolt 74c. cikk (4) bekezdése értelmében egy adott betétbiztosítási rendszerhez csatlakozott hitelintézetek által az európai betétbiztosítási rendszerbe befizetett hozzájárulások beleszámítanak abba a minimum célszintbe, amelyet a részt vevő betétbiztosítási rendszernek a 2014/49/EU irányelvvel összhangban el kell érnie. Emellett a 2014/49/EU irányelv 4., 6., 7. és 10. cikkében szereplő bizonyos követelményeknek nem maguknak a betétbiztosítási rendszereknek, hanem a tagállamoknak vagy egyéb jogalanyoknak, például a csatlakozott hitelintézeteknek kell megfelelniük.

2.10. A betétbiztosítási alap forrásainak behajtása

A betétbiztosítási alap által valamely betétbiztosítási rendszer számára kifizetési esemény alkalmával juttatott források behajtása főként a nemzeti fizetésképtelenségi eljárásokban folyó követelésbeszedés előrehaladásához kapcsolódik. Ezen eljárások időtartama tagállamonként jelentősen eltér, és esetenként meglehetősen elhúzódhat. A 41q. cikkben további pontosítás ajánlott annak lehetővé tételére, hogy a Testület gyakorolhasson bizonyos jogokat a nemzeti fizetésképtelenségi eljárásokkal kapcsolatban, ezzel biztosítva a Testület jogállásának a bíróságok általi elismerését. E jogok tényleges gyakorlásához szükség lehet arra is, hogy a Testület erre feladatra jelentős forrásokat kapjon.

2.11. Védőháló-konstrukciók

A javasolt rendelet nem rendelkezik az európai betétbiztosítási rendszer számára költségvetési szempontból semleges európai közjogi védőhálóról arra az esetre, ha egy vagy több kifizetési esemény túllépné az európai betétbiztosítási rendszer rendelkezésére álló forrásokat, és utólagos hozzájárulások vagy az alternatív finanszírozási eszközök nem hívhatók le kellő gyorsasággal ahhoz, hogy a betétesek határidőre történő kifizetése vagy az európai betétbiztosítási rendszer szanálási ügyben való időben történő részvétele biztosított legyen. Ez azt jelenti, hogy a betétesekkel kapcsolatos, az európai betétbiztosítási rendszer által nyújtott forrásokat meghaladó minden fizetési kötelezettség elviükben visszazár az érintett betétbiztosítási rendszerre a 2014/49/EU irányelv 10. cikkének (9) bekezdése értelmében, amely előírja a tagállamok számára annak biztosítását, hogy a betétbiztosítási rendszerek olyan megfelelő alternatív finanszírozási megoldásokkal rendelkezzenek, amelyek lehetővé teszik számukra a rövid távú finanszírozáshoz jutást a szóban forgó betétbiztosítási rendszerekkel szembeni követelések teljesítéséhez. Ennélfogva az egész rendszer hatékonysága végső soron a nemzeti védőháló hitelességétől függ.

Az EKB álláspontja szerint az európai betétbiztosítási rendszer költségvetési szempontból semleges, közös európai közjogi védőhálójára legkésőbb a teljes biztosítási szakasztól szükség van a betétek védelmébe vetett bizalom egységesen magas szintjének biztosítása és a bank/állam kapcsolat nemzeti szinten történő tényleges gyengítése érdekében. Végső soron a nemzeti védőhálókra hagyatkozás meghiúsítja a javasolt rendelet azon célját, hogy a bankuniót

⁽¹⁾ Lásd a javasolt rendelet 1. cikkének (5) bekezdését, amely egyebek között a 806/2014/EU rendelet 4. cikkének (3) bekezdését módosítja.

⁽²⁾ Lásd a 2014/59/EU irányelv 109. cikkét.

⁽³⁾ Lásd különösen a javasolt rendelet (40) preambulumbekendését.

⁽⁴⁾ A Szerződés 258. cikke hozza létre azt az eljárást, amelyet a Bizottságnak követnie kell abban az esetben, ha megítélése szerint egy tagállam a Szerződésekből eredő valamely kötelezettségét nem teljesítette: az ügyről indokolással ellátott véleményt kell adnia, miután az érintett államnak lehetőséget biztosított észrevételei megtételére. Ha az érintett tagállam a Bizottság által meghatározott határidőn belül nem tesz eleget a véleményben foglaltaknak, a Bizottság az Európai Unió Bíróságához fordulhat.

⁽⁵⁾ A 2014/49/EU irányelv 10. cikkének (2) bekezdése kimondja, hogy egy betétbiztosítási rendszer rendelkezésére álló pénzügyi eszközök értékének 2024. július 3-ig el kell érnie legalább a tagok biztosított betéteinek 0,8 %-ában megállapított célszintet.

a bank/állam kapcsolat tagállamokban való csökkentése útján erősítse meg ⁽¹⁾. Az európai betétbiztosítási rendszer létrehozása jelentősen erősíti a bankuniót azzal, hogy lényegesen magasabb fokú védelmet kínál a nagyméretű helyi sokkok ellen azáltal, hogy a betétbiztosítási rendszerek hozzájárulnak az európai betétbiztosítási rendszer összevont forrásaihoz. Mindazonáltal egy közös védőháló hiányában az európai betétbiztosítási rendszer nem iktatna ki egy olyan tényezőt, amely a tisztán nemzeti védőháló hitelességét érintő kételyek miatt a betéti bizalomra kedvezőtlenül hathat. Ezért egy költségvetési szempontból semleges, közös európai közjogi védőháló fontos elem az európai betétbiztosítási rendszer hitelességének biztosításában, és azt a betétvédelem fokozatos kölcsönössé tételével párhuzamosan kell bevezetni. Egy megbízható közös védőháló nem csak a kevésbé kedvező költségvetési helyzetű tagállamok betéteseinek adna bizonyosságot, de az európai betétbiztosítási rendszert összességében is erősítené. A betétbiztosítási alap ilyen védőhálójának minden esetben tiszteletben kell tartania a költségvetési semlegesség elvét, annak biztosításával, hogy a közpénzek a pénzügyi szektorból utólagos hozzájárulásokon keresztül megtérüljenek. Egy költségvetési szempontból semleges, közös közjogi védőháló létrehozásához az Európai Stabilitási Mechanizmus egy lehetséges megoldásnak tűnik.

2.12. Az egységes felügyeleti mechanizmushoz csatlakozó tagállamok automatikus hozzáférése

A javasolt rendelet (14) preambulumbekkezdése – úgy tűnik – az európai betétbiztosítási rendszerhez való automatikus hozzáférést irányoz elő az egységes felügyeleti mechanizmushoz csatlakozó tagállamban hivatalosan elismert minden betétbiztosítási rendszer számára. Noha nyilvánvalóan kötelező kell, hogy legyen egy időben csatlakozni a bankunió valamennyi pilléréhez, átmeneti intézkedéseket kellene bevezetni a később csatlakozó betétbiztosítási rendszerek zökkenőmentes belépésének biztosítása érdekében. Ez biztosítani fogja, hogy egyetlen ilyen csatlakozás se terhelje túl indokolatlanul az európai betétbiztosítási rendszer finanszírozási konstrukcióit. Ha például egy tagállam az együttbiztosítás kései szakaszában vagy a teljes biztosítási szakaszban csatlakozna, indokolt lehet annak előírása, hogy a betétbiztosítási rendszerek utalják át az általuk a javasolt rendelet hatálybalépéstől kezdődően felhalmozott pénzeszközöket (vagy e pénzeszközök előre meghatározott részét) – a 41j. cikkben előírt finanszírozási pályának megfelelően – az európai betétbiztosítási rendszer számára.

2.13. Információcsere

A javasolt rendelet elismeri az európai betétbiztosítási rendszer zavartalan működésének biztosításában részt vevő hatóságok – azaz a Testület, a kijelölt hatóságok, az illetékes hatóságok, ideértve az EKB-t – és a szanálási hatóságok közötti hatékony információcsere jelentőségét azzal, hogy szükség esetén egyetértési megállapodások kötését javasolja ⁽²⁾. Tekintve e kérdéskör fontosságát és az információcsere esetleges akadályait megelőzendő, szükségesnek látszik a 806/2014/EU rendelet 34. cikkének módosítása annak érdekében, hogy a betétbiztosítási rendszerek és a kijelölt hatóságok kifejezetten bekerüljenek azon szervezetek és hatóságok körébe, amelyek az adott cikk alapján információcsere és egyetértési megállapodás megkötésére jogosultak. Ez elérhető lenne a javasolt rendelet egy új rendelkezéssel való kiegészítésével.

2.14. Technikai jellegű észrevételek és szövegezési javaslatok

Abban az esetben, ahol az EKB a javasolt rendelet módosítására tesz javaslatot, a technikai munkadokumentum tartalmazza a szövegezési javaslatokat és az azokhoz fűzött magyarázatot. Ennek részét képezi az EKB által a 2014/49/EU irányelv módosítására javasolt szöveg. A technikai munkadokumentum angol nyelven elérhető az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2016. április 20-án.

az EKB elnöke

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Lásd a javasolt rendelet (17) preambulumbekkezdését.

⁽²⁾ Lásd a javasolt rendelet (39) preambulumbekkezdését.